



## A hónapos retek növényvédelme

**A HÓNAPOS RETEK A LEGKORAIBB ZÖLDSÉGFÉLÉINK KÖZÉ TARTOZIK. A TALAJ MEGSZIKKADÁSA UTÁN, MÁR FEBRUÁR VÉGÉTŐL, MÁRCIUS ELEJÉTŐL VETHETŐ, MIVEL A HIDEGET JÓL TŰRI. A FIATAL NÖVÉNYEK A MÍNUSZ 3°C-OS, AZ IDŐSEBBEK A MÍNUSZ 6°C-OS FAGYOT IS ELVISELIK. TÉL VÉGI VITAMIN-ELLÁTÁSUNKBAN FONTOS SZEREPE VAN; JELENTŐS A C-, B<sub>1</sub>-, B<sub>2</sub>- ÉS P- VITAMIN-TARTALMA. RÖVID TENYÉSZIDEJE ELLENÉRE AKAD NÉHÁNY KÁROSÍTÓJA.**

DR. ÖRDÖGH GIZELLA

**A** hónapos retek csírákori betegségei a *Arizoktóniás* és *fuzáriumos palántadőlés*. Mindkettő kórokozói a csírázó magvakat fertőzik, aminek következtében azok nem kelnek ki. Ha mégis, akkor a kórokozó gombák a szikleveles növények gyökereit, és a szik alatti szárrészt támadják meg. A gyökérnyak üveges, sárgás színű lesz, majd összezsugorodva elbarnul, a palánta kidől. A gyökerek csúcsán sötét színű fekélyek keletkeznek, és a növények elpusztulnak. Csávázott mag vetésével a betegség megelőzhető (1. kép).

A *plenodómuszos betegség* a magról és a talajból fertőzi a csírázó növényeket, amelyeknek sziklevele elhal. A kikelt növények levelén világosbarna foltok keletkeznek, közepük hamuszürke lesz, bennük fekete termőtestek láthatók. A gyökerek tönkremennek, a gumókban fekete rákosodás tapasztalható. Egészséges vetőmag használatával, négyéves vetésforgó betartásával, a gyomok irtásával és a káposztafélék szomszédságának elkerülésével a fertőzés kivédhető. Ha észlelnék a tü-



neteket, használjunk gombaölő szereket.

A retek legveszedelmesebb ellensége a *retkperonoszpóra*, ami a védekezés gerincét alkotja. Kórokozója a növénymaradványokon tel tel át. Tavasszal a sziklevelekre, majd a lomblevelekre kerül, ahonnan a gumóra mosódik. A levelek színén sárgászöld foltok, fonákán fehér bevonat (sporangium-

## Fontos!

Gyakran nézzük át növényeinket! Amint a szikleveleken megjelennek az első tünetek, azonnal védekezzünk, mielőtt a lomblevelek és a gumók fertőződnenek. A permetezéseket 7 naponként meg kell ismételni, de a retek rövid tenyészideje miatt fordítsunk különös gondot az élelmezés-egészségügyi várakozási idők betartására!

tartó gyp) látható. A gumó felületén sötét-szürke, elmosódott szélű foltok, rajtuk szintén fehér sporangiumtartó gyp figyelhető meg. A retek belsejében szürkésbarna elszíneződés látható (2. kép). A gomba alacsony hőmérsékleti igényű, így különösen a kora tavaszi és a késő őszi termesztés esetén lép fel.

A kártevők közül kora tavasszal, amikor a léghőmérséklet 8-10 °C fölé emelkedik, a keresztvirágúak földibolhái a hónapos re-

tek szik- és lomblevelein apró, kerek lyukakat rágna (főképpünkön). A sebzéseken a párolgatózás fokozottá válik. A nagy mennyiségű távozó vizet a növény a még fejletlen gyökérzetével képtelen pótolni, így főként száraz időszakban válik nagyon súlyossá a kártétel. A növények lankadnak, fejlődésükben visszamaradnak, gyakran el is pusztulnak. Több fajuk károsít, vannak egyszínű (fekete, kékeszöld, fémeszöld) és csíkozott fajok. Mindegyiknek egy nemzedéke fejlődik évente. A kifejlett bogarak telnek a növénymaradványok között. Tojásaikat tavasszal a talajba, a gyökérnyaki részre rakják. A kikelő lárvák a gyökereken táplálkoznak, de nem okoznak jelentős kárt.

A bogarak tavaszi megjelenését szürke színű, ragadós fogólapokkal és növényállomány vizsgálatával ellenőrizhetjük. A vetésforgó szigorú betartásával és a növények gyors fejlődésének biztosításával csökkenthetjük a kártétel mértékét.

A talajfertőtlenítés a fiatal növényeket megvédi a bolhaktól. Később rovarölő szerrel védekezhetünk ellenük. A bogarak elhúzódo rajzása miatt a permetezéseket szükség szerint meg kell ismételni!



## Védekezésre ajánlott készítmények

Készítmény (hatóanyag)	Felhasználás	Adagolás	Forgalmi kategória
Amistar	levélfoltosság, peronoszpóra	10 ml / 10 l víz	III.
Antracol 70 WG	gombás betegségek (kivéve lisztharmat)	20 g / 10 l víz	II.
Astra-Réz-oxiklorid	gombás betegségek ellen, kivéve lisztharmat	20 g / 10 l víz	III.
Mycostop	gyökérrothadás, hervadásos betegségek	1-5 g / 10 l víz	II.
Calypso 480 SC	földibolhák	2,5 ml / 10 l víz	II.
Cytrin Garden	földibolhák	2,5 ml / 10 l víz	II.
Decis	földibolhák	2 – 2,5 ml / 10 l víz	III.

II. Feltételes forgalmú növényvédő szer,

III. Szabadforgalmú növényvédő szer

## Visszavont glifozátok

Egy Európai Uniói rendelet miatt 24 glifozát hatóanyagú készítmény engedélyét vonta vissza a tavalyi év végén a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih). Az érintett készítmények 2017. május 31-ig forgalmazhatók és 2017. november 30-ig felhasználhatók. A dátumokat az engedélytulajdonosoknak szerepeltetniük kell a forgalomban maradó tételek címkéjén.

Az Európai Bizottság nemkívánatos összetevőnek minősítette a glifozát-készítményekben található polietoxilált faggyúamint, így az e segédanyagot tartalmazó gyomirtók a továbbiakban nem engedélyezhetők a tagállamokban.

Magyarországon 2016. november 30-ig összesen 59 glifozát volt engedélyezett, ebből 37 alapengedély, 16 klónenge-

dély (második névhasználat) és 6 párhuzamos import. Az új előírások alapján a Nébih 24 készítmény engedélyét vonta vissza. A polietoxilált faggyúamin segédanyagot nem tartalmazó glifozát készítmények engedélyei 2017 második feléig érvényesek, amikor döntenek majd a hatóanyag megújításáról, vagy esetleges visszavonásáról.

A 2016. november 30-tól visszavont készítmények a következők. Alapengedély: Glyphogan 480 SL, Taifun 360, Dominator, NASA, Glyfos, Gialka 480 Plus, Roundup Classic, Roundup Classic Plus, Roundup Forte, Clinic 480 SL, Nufozát. Klónengedély: Gladiator 480 SL, Hardflex 480 SL, Figaro, Glyphogan Classic, Vesuvius, Rodeo, Amega. Párhuzamos engedély: Glyfogan, Agria Glypho, Glifostar 480 SL, Roundup Classic, Sherif 480 SL, Uyuni. **(Nébih)**